

*Esitys lisämäärärahan myöntämisestä Sipooseen
teetettävää kunnan uutta mielisairaala varten.*

HELSINGIN

RAHATOIMIKAMARI.

Huhtik. 25 p:nä 1912.

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 241.

Helmikuun 15 päivänä 1910 pitämässään kokouksessa Kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päätti, että kaupungin tarpeisiin käytettäväksi on sitä varten laaditun ohjelman mukaan rakennutettava mielenvikaisten hoitolaitos, jota varten Sipoon pitäjältä ostettaisiin tarpeellinen maa-alue, sekä osotti puheenalaisen sairaalalaitoksen kustannusten suorittamiseen 2,471,500 markkaa kahta vuotta pitemmälle takaisinmaksuajalle otettuja lainavaroja. Samalla Valtuusto määräsi, että mainittuun rakennustyöhön on varsinaisen Kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan ryhdyttävä kohta, kun uusi obligatsioonilaina on saatu, jota paitsi varsinaisen Valtuuston asiaksi niinkään jätettiin päätöksen tekeminen niistä enemmistä toimenpiteistä, joihin asiassa olisi ryhdyttävä.

Tämän päätöksen johdosta varsinainen Valtuusto samana päivänä pitämässään kokouksessa antoi Rahatoimikamarin tehtäväksi kaupungin puolesta päättää laitosta varten tarpeellisten maa-alueitten kaupan, jota vastoin muut rakennusyrityksen toteuttamiseen kohdistuvat toimenpiteet saisivat jäädä siksi, kunnes edellä mainittu obligatsioonilaina oli saatu. Siten saamansa tehtävän Rahatoimikamari täyttikin ostamalla erinäisillä kesäkuun 27 ja lokakuun 6 päivänä 1910 tehdyillä kauppakirjoilla yhteensä 67,052 markan 30 pennin hinnasta puheenalaiset maa-alueet kaupungille.

Sittenkun kaupunki jonkun ajan kuluttua oli saanut uuden obligatsioonilainan, päätti varsinainen Kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 13 päivänä 1911 että tarpeellisiin toimenpiteisiin puheenalaisen rakennusyrityksen alottamiseksi oli ryhdyttävä, sekä määräsi että kaupungin yleisten töiden Hallituksen, johon tätä tarkoitusta varten valittiin lisäjäseniksi professorit Ernst Ehrnrooth ja Christian Sibelius, oli otettava rakennustyö johtaakseen, jota paitsi Hallituksen oli etusijassa arkkitehti Ernst Albin Kranckin kanssa, joka oli laatinut rakennusyrityksen luonnos-

piirustukset, sovittava pääpiirustusten laatimisesta ja työn lähemmästä johtamisesta, jota vastoin yksityiskohtaiset ja työpiirustukset laadittaisiin Rakennuskonttorissa yksissä neuvoin arkkitehti Kranckin kanssa.

Puheenalaista laitosta varten laaditussa rakennusohjelmassa ¹⁾ oli kustannukset rakennusten laittamisesta valmiiseen kuntoon sekä ensimmäisen kaluston hankkimisesta laskettu seuraavasti:

Maan osto	Smk 58,600: —
Rakennukset ja vesijohto	» 2,250,000: —
Kalusto	» 162,000: —
	Smk 2,471,500: —

Kaupunginvaltuustolle osotetussa, tämän oheellisessa kirjelmässä viimeksi kuluneen maaliskuun 20 päivältä, joka kirjelmä on saattokirjeen ohella annettu Kamariin, on kaupungin yleisten töiden Hallitus ilmoittanut arkkitehti Kranckin kanssa sopineensa siitä korvauksesta, mikä hänelle tulee pääpiirustusten laatimisesta ja rakennustyön valvomisesta, jota paitsi kirjelmästä näkyy, että mainitut piirustukset niihin kuuluvine kustannusarvioineen nyttemmin on laadittu.

Tämä 2,579,000 markkaan päättyvä kustannusarvio ylittää kuitenkin, niinkuin näkyy, 329,000 markalla sen määrän, mikä oli laskettu menevän rakennusten ynnä vesijohdon teettämiseen. Tämän johdosta Hallitus kirjelmässään, jonka mukana seurasivat sekä pääpiirustukset että kustannusarvio, selostaa niitä syitä, jotka ovat saattaneet nyttemmin laaditun lopullisen kustannusarvion noin tuntuvassa määrässä ylittämään aikaisemmat laskelmat.

Tähän Hallituksen selostukseen sekä kustannusarvion oheelliseen, aikaisempain ja nyt laskettujen kustannusmääräin vertailevaan yhdistelmään viitaten, jotka molemmat asiakirjat seuraavat tässä liitteinä, mainittakoon puheenalaisen asianlaidan valaisemiseksi seuraavaa:

Hallitus huomauttaa ensinnäkin, että alkuperäisessä suunnitelmassa ei ollut tarpeellisessa määrässä otettu huomioon niin sanottujen epäluotettavain potilaitten huoneiden tarvetta, minkätähden tuollaisia huoneita olisi lisäksi teetettävä ainakin neljä itsekuhunkin sairaalarakennukseen. Edelleen on ehdotusta tarkastellessa huomattu, että työhön kykenevien miespuolisten hoidokkien käytettäväksi aiottu puusepäntyöpaja on suunniteltu liian pieneksi, minkätähden on välttämätöntä sitä laajentaa, ja tämä taas käy sopivasti päinsä yhdistämällä suunniteltu palokalujen säilytys huone työpajaan.

¹⁾ Kaup. valt. pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1909.

Lääkärienasunnon salia olisi Hallituksen mielestä jonkun verran laajennettava, minkä ohella hoitohenkilökunnan kokous- ja virkistyssali olisi laitettava keittiö-rakennuksen ullakkokerrokseen.

Kaikki nämä asianhaarat on arkkitehti Kranck Hallituksen kehotuksesta ottanut huomioon pääpiirustuksia laatiessaan, ja aiheuttavat nämä muutokset alkuperäisten kustannusten lisäksi menoja 42,374 markkaa.

Pääsyynä kustannusten kohoamiseen on Hallituksen mielestä että erinäiset aikaisemman kustannusarvion erät ovat osottautuneet liian alhaisiksi.

Edelleen on johtavan arkkitehdin esityksestä «Sekalaisten» erää korotettu 19,086 markalla sekä «Koneteknillisten töiden» nimikkeen kohdalle merkitty lisäkustannuksia 168,940 markkaa. Tämä tuntuva korotus johtuu pääasiallisesti siitä, että sitovia hankintatarjouksia nyt vasta on voitu hankkia, ja niiden mukaan eivät aikaisemmat laskelmat pidä paikkaansa.

Uusi erä on «Arvaamattomia töitä», 98,600 markkaa, koska sen laatuisten ja laajuisten yritysten toimeenpanossa, kuin tässä on puheena, uusia tarpeita voi ilmaantua ja vaatia huomioon ottamista.

Edellä mainitut ohjelmaan tehtävät muutokset ja laajennukset vaatisivat, niin kuin sanottu, lisäkustannuksia kaikkiaan 329,000 markkaa, ja Hallitus esittää tämän määrän myönnettäväksi rakennusyritystä varten alkuaan osotetun määrärahan lisäksi.

Edellyttäen Herrain Kaupunginvaltuusmiesten myöntyvän tähän esitykseen ehdottaa Hallitus edelleen, että laitoksen ylläkäärinvirka täytettäisiin mahdollisimman pian, koska olisi toivottavaa ja edullista, että puheenalainen virkailija voisi rakennustyön alusta alkaen antaa Hallitukselle neuvoja ja ohjeita sekä muuten seurata työn kulkua.

Lopuksi Hallitus, viitaten Kaupunginvaltuuston kesäkuun 13 päivänä 1911 tekemään, edellä mainittuun päätökseen, jonka mukaan yksityiskohtaiset ja työpiirustukset on tehtävä Rakennuskonttorin huonerakennusosastolla, sekä huomauttaen että kaupunginarkkitehdillä jo nyt on niin paljon töitä kaupungissa suoritettavien rakennusyritysten johdosta, ettei häneltä riitä tarpeellista aikaa puheenalaisen laajaperäisen tehtävän suorittamiseen, ehdottaa sen annettavaksi arkkitehti Kranckille, joka on ilmoittanut suostuvansa laatimaan puheenalaiset piirustukset 8,000 markan korvauksesta, ja mainitsee Hallitus tämän esityksensä lisätueksi, ettei Rakennuskonttorikaan voisi tätä työtä tehdä sen halvemmasta.

Harkitessaan esillä olevaa esitystä tuntuvan lisämäärärahan myöntämisestä Sipoon mielisairaala varten Rahatoimikamari ei ole voinut olla kiinnittämättä huomiotaan siihen seikkaan, että päätösten pohjana olleet, laajaperäisiä kunnallisia rakennusyrityksiä varten laaditut ohjelmat ovat työhön ryhdyttyä osottautuneet liian suppeiksi ja kustannusarviot paikkansa pitämättömiksi. Tietenkin johtuu tämä asianlaita osin siitä, että lopullisia suunnitelmia tehdessä esiintyy uusia toivomuksia

ja näkökohtia, osin siitä että hintasuhteet ja niihin perustuvat hankintatarjoukset voivat vaihdella, mutta kieltämätöntä on, että alhaisemmat, myöhemmin paikkansa pitämättömiksi osottautuvat laskelmat voivat saattaa päätökset käymään suuntaan, joka kenties ei tulisi kysymykseen, jos kustannukset yritystä suunniteltaessa olisi laskettu tarpeellista kaukonäköisyyttä noudattaen.

Mitä nimenomaan tässä puheena olevaan rakennusyritykseen tulee, on Rahatoimikamari jo syyskuun 9 päivänä 1909 antamassaan lausunnossa N:o 400 (Kaup. valt. pain. asiakirj. N:o 33 vuodelta 1909) lausunut epäilyksiään kustannuslaskelmain ja siinä edellytettyjen ykköshintain paikkansapitävyydestä, johon lausuntoon Kamari tässä saa viitata.

Mitä sitten varsinaiseen asiaan tulee, on Kamari puolestaan katsonut olevan puoltaminen esitykseen myönnyttäväksi, koska Hallitus Kamarin mielestä on vakuutavilla syillä osottanut ehdotettujen laajennusten tarpeellisuuden. Suurin lisäerä, nimittäin koneteknillisten töiden, pääasiallisesti lämpöjohdon aiheuttamat kustannukset, ei myöskään liene vältettävissä, koska se perustuu annettuihin hankintatarjouksiin.

Mitä tulee ehdotukseen että laitoksen ylilääkärinvirka nyt jo täytettäisiin, on Rahatoimikamari tässäkin kohden voinut yhtyä Hallituksen esitykseen. Sillä tietystikin olisi sekä rakennusyritykselle että myös laitoksen vastaiselle toiminnalle eduksi, että laitoksen vastainen päällikkö saisi tilaisuuden alun pitäen seurata töiden kulkua ja käyttää asiantuntemuksensa yrityksen toimeenpanon edistämiseksi. Puheenalaiselle virkailijalle määrättävään palkkaukseen nähden pyytää Rahatoimikamari huomauttaa, että siinä komitean mietinnössä (Kaup. valt. pain. asiakirj. N:o 24 vuodelta 1909), jonka pohjalla päätös kunnan uuden mielisairaalan rakentamisesta tehtiin, myös oli ehdotus laitoksen meno- ja tulosäännöksi, johon ylilääkärin vuosipalkaksi oli, paitsi maksutonta asuntoa, merkitty 9,000 markkaa korotuksineen viiden ja kymmenen virkavuoden kuluttua. Koska tietenkin kaupungin etu vaatii koettamaan saada tähän toimeen mahdollisimman kykenevän henkilön, on Kamari puolestaan katsonut voitavan ehdotettua palkkaa jonkun verran korottaa, niin että se nousisi 10,000 markkaan vuodessa, minkä ohella hänelle, kunnes asunto voidaan tarjota laitoksesta, olisi Kamarin mielestä myönnettävä vuokratuloja 2,000 markkaa vuodessa. Siinä tapauksessa että tämä ehdotus saavuttaa Herrain Kaupunginvaltuusmiesten hyväksymisen, olisi toimiin ryhdyttävä viran täyttämiseksi, tietenkin pyytämällä Terveystalokunnan lausuntoa hakemuksista.

Mitä vihdoin tulee ehdotukseen että annettaisiin arkkitehti Kranckin toimeksi laatia yksityiskohtaiset ja työpiirustukset, on Kamari tässäkin kohden voinut yhtyä Hallituksen esitykseen, sitä suuremmalla syyllä kun ehdotettu menettely ei lisää kustannuksia.

Puheenalaista esitystä Rahatoimikamarissa käsiteltäessä on lausuttu toivomus että erityisen valvovan arkkitehdin tulisi asua työpaikalla. Koska kuitenkin, mikäli, on ilmoitettu, se arkkitehti, joka arkkitehti Kranckin johdossa valmistaa rakennusyri-

tyksen työpiirustukset, asettuu asumaan rakennuspaikan läheisyyteen, ei Rahatoimikamari ole katsonut olevan syytä esittää vastamainittuun suuntaan käyvää vaatimusta.

Edellä lausutun nojalla ja Hallituksen esityksessä mainittuihin syihin viitaten saa Rahatoimikamari kunnioittaen ehdottaa Kaupunginvaltuuston lisätyin luvuin päätettäväksi

että 1911 vuoden obligatsioonilainasta myönnetään 329,000 markan lisämääräraha Sipooseen rakennettavaa kaupungin mielisairaala varten edellä mainitun laajennetun suunnitelman mukaisesti; sekä

että varsinainen Kaupunginvaltuusto saa toimekseen hankkia edellä olevalle päätökselle asianmukaisen vahvistuksen.

Lisäksi saa Kamari, edellyttäen edellä olevain ehdotusten saavuttavan hyväksymisen, esittää varsinaisen Kaupunginvaltuuston päätettäväksi

että puheenalaisen laitoksen yllälääkärin toimi mahdollisimman pian täytetään ja sitä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhdytään;

että mainittu virkailija saa 10,000 markan vuosipalkan 10 prosentin korotuksin viiden ja kymmenen virkavuoden viran kuluttua, minkä ohella hänelle annetaan vuokratuloja 2,000 markkaa vuodessa, kunnes hänelle voidaan valmistaa asunto laitoksessa;

että Valtuuston käyttövaroista tänä vuonna myönnetään tähän tarpeellinen määräraha; sekä

että kaupungin yleisten töiden Hallitus valtuutetaan antamaan arkkitehti E. A. Kranckille toimeksi rakennusyrityksen työ- ja yksityiskohtaisten piirustusten laatimisen hänen vaatimastaan 8,000 markan suuruudesta korvauksesta.

Rahatoimikamarin puolesta:

Alexis Gripenberg.

K. Rein

HELSINGIN KAUPUNGIN

YLEISTEN TÖIDEN HALLITUS.

*Helsingissä,
maaliskuun 20 p:nä 1912.*

Helsingin Kaupunginvaltuustolle.

N:o 61 a.

Sittenkun Kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 13 päivänä 1911 oli päättänyt kunnan mielisairaalan rakennutettavaksi Sipoon pitäjän Nickbyn kylästä sitä varten ostetun talon maalle ja kaupungin yleisten töiden Hallitukselle, johon lisäjäseniksi valittiin professorit Ernst Ehrnrooth ja Christian Sibelius, antanut toimeksi ylinnä pitää silmällä rakennusyrityksen suunnittelua ja toimeenpanoa, arkkitehti E. A. Kranckin johtaessa töitä, niin, ja sittenkun Hallitus Kaupunginvaltuuston samalla antaman ohjeen mukaan oli arkkitehti Kranckin kanssa sopinut hänelle pääpiirustusten laatimisesta ja työn valvomisesta maksettavasta korvauksesta, on mainitut piirustukset nyttemmin laadittu ja niihin kuuluvine seikkaperäisine kustannusarvioineen Hallitukselle annettu.

Koska kuitenkin mainittu 2,579,000 markkaan päättyvä kustannusarvio 329,000 markalla ylittää lisätyn Kaupunginvaltuuston helmikuun 15 päivänä 1910 puheenalaista tarkoitusta varten myöntämän määrärahan, saa Hallitus, pannen tämän oheen sekä piirustukset että kustannusarvion, kunnioittaen antaa seuraavan selostuksen niistä syistä, jotka ovat saattaneet kustannusarvion ylittämään aikaisemmin lasketun määrän.

Hallituksen toimenpiteiden pohjana tähän rakennusyritykseen nähden olivat Kaupunginvaltuuston periaatteessa hyväksymät luonnospiiirustukset, joita siis oli katsottava rakennusyrityksen ohjelmaksi. Hallituksen tuli sentähden, ennenkuin pääpiirustuksia ryhdyttiin laatimaan, seikkaperäisesti tarkastaa luonnokset siltä varalta että niiden täydentäminen kohdassa tahi toisessa osottautuisi tarpeellisiksi.

Siten toimitetussa tarkastuksessa on, erittäinkin sairaanhoitoalaa edustavain asiantuntijain taholta, huomautettu että epäluotettavia potilaita varten aiottuihin rakennuksiin ei voi sopia menestykselliselle sairaanhoidolle tarpeellista yksityishuoneiden määrää, minkätähden, ja kun sellainen asianlaita varmasti haittaisi sairaalan tarkoituksenmukaista käyttämistä, ehdotettujen huoneiden lisäksi olisi tehtävä ainakin neljä huonetta itsekuhunkin puheena olevaan rakennukseen. Sen ohella on keskusteluista selvinnyt, että puusepänpaja, jossa edullisesti käy pitäminen rauhallisempia miespuolisia potilaita työssä, on alkuperäisessä ehdotuksessa suunniteltu aivan liian ahtaaksi, minkätähden tämä huone olisi sopivimmin laajennettavissa siten, että työpajaosastoon palokalujen säilytyspaikaksi suunniteltu huone

yhdistettäisiin puusepänpajaan, jota vastoin palokalut kävisi sijoittaminen hylkytavara-
vajaan laitettavaan erityiseen osastoon.

Hallitus on lisäksi huomannut, että niin lääkarinasuntoa kuin sairaanhoito-
henkilökunnan huoneistojakin varten on varattu liian vähän tilaa. Huomattava
nimittäin on, että niin lääkärin kuin varsin lukuisan hoitohenkilökunnankin toiminta
tämänlaatuisessa sairaanhoitolaitoksessa on sen laatuista, että heille on hankittava
henkistä virkistystä suomalla tilaisuutta seurusteluun; ja Hallituksen mielestä
on tämä tarve paraiten tyydytettävissä siten, että lääkarinasunnan salia jonkun
verran laajennetaan sekä hoitohenkilökunnalle sisustetaan kokoussali keittiöraken-
nuksen ullakkokerrokseen.

Mitä sitten tulee luonnospiirustusten oheelliseen asemakaavaan, joka on laadittu
pääasiallisesti silmälläpitäen sopivan perustuksen saamista kullekin eri rakennuk-
selle, on Hallitus havainnut asemakaavan epäedulliseksi sikäli, että ryhmittely koko-
naisuudessaan osottaa suunnitelman ja yhtenäisyyden puutetta sekä että laitoksen
laajentaminen, joka vastedes epäilemättä käy välttämättömäksi, ei ole toimeenpan-
tavissa täysin tyydyttävällä tavalla mikäli rakennusten keskinäistä asemaa koskee,
ellei asemakaavaa jo nyt soviteta sen mukaan, tietysti kuitenkin edellyttäen, ettei
perustuksen vaatimuksia jätetä kokonaan huomioon ottamatta.

Kun kaikki nämä alkuperäisiin piirustuksiin kohdistuvat muistutukset ovat
Hallituksesta näyttäneet sen laatuista, että niitä ei käy sivuuttaminen lopullisia
piirustuksia tehdessä, on Hallitus kehottanut arkkitehti Kranckia ottamaan mainitut
seikat työssään huomioon.

Näiden täydennystöiden tuottama lisäkustannus on kuitenkin ainoastaan vähä-
pätöinen osa — 42,374 markkaa — siitä kokonaissummasta, jolla osotettua määrä-
rahaa olisi korotettava jotta laitoksen kävisi rakennuttaminen.

Pääasiallisina syinä kustannusten kohoamiseen on nimittäin huomattu olevan,
että erinäiset yksityiserät ovat ensiksi laaditussa kustannusarviossa lasketut liian
alhaisiksi, vaikkei alkuperäiseen ohjelmaan ole tehty muita muutoksia kuin mitä
tässä edellä on ehdotettu.

Edelleen on Hallitus katsonut tarpeelliseksi ottaa huomioon arkkitehti Kranckin
ehdotuksen että «sekalaisten» nimikkeen kohdalla mainitut menot olisi korotettava
19,086 markalla sekä «koneteknillisten töiden» kustannukset kokonaisella 168,940
markalla. Se seikka että näin tuntuva ero on voinut syntyä aikaisemmin laskettu-
jen ja nyt todettujen kustannusten välillä, johtuu osin siitä että kustannusarvio
tietenkin tulee luotettavampi, kun se tehdään seikkaperäisten pääpiirustusten poh-
jalla, osin myös, ja erittäinkin mitä koneteknillisiin töihin tulee, siitä että ilmoitetut
määrät perustuvat tarkoitusta varten hankittuihin sitoviin hankintatarjouksiin.

Lopuksi on Hallitus pitänyt välttämättömänä uuteen kustannusarvioon merkitä
aivan uuden erän, nimittäin arvaamattomat työt, jota menoerää ei ole otettu huomioon
aikaisemmassa kustannusarviossa, mutta jota niin laajaperäisessä rakennusyrityksessä
kuin tässä on puheena täytyy pitää aivan välttämättömänä. Hallituksen sitä varten

merkitsemä 98,600 markan määrä on kuitenkin ainoastaan noin 4 % laitoksen lasketuista kokonaiskustannuksista.

Niinkuin edellä sanotusta käy selville, ei puheenalaista rakennusyritystä varten osotettu määräraha riitä, ellei alkuperäistä rakennusohjelmaa tuntuvasti supisteta. Kun ei Hallitus kuitenkaan katso voivansa sellaista toimenpidettä puoltaa, saa Hallitus kunnioittaen esittää, että edellä mainittujen eräin yhteenlaskettu määrä, eli 329,000 markkaa, myönnettäisiin tarkoitukseen alkuaan osotetun määrärahan lisäksi.

Edellyttäen että tähän ehdotukseen myönnyttään ja että rakennusyritys niin ollen tulee toimeenpantavaksi, katsoo Hallitus tarpeelliseksi kunnioittaen lausua suotavaksi, että suunnitellun laitoksen ylilääkäri kohdakkoin valittaisiin.

Tämänsuuntaisen esityksen tueksi voi Hallitus nojata asiantuntija-jäsentensä lausuntoon, jossa huomautetaan että tässä puheena olevaa tarkoitusta varten teettävän laitoksen yksityiskohdat ovat niin tärkeät että, ellei niitä järjestetä lääketieteen vaatimusten ja kokemusten mukaisesti, vastainen sairaala ei kykene tyydyttävästi täyttämään tehtäväänsä, vaan käy vastaisuudessa välttämättömäksi tehdä muutoksia, jommoinkin epäkohta vältettäisiin, jos ylilääkärille varattaisiin tilaisuus antaa Hallitukselle neuvoja ja ohjeita rakennusaikana sekä muutenkin seurata työn kulkua niin sanoaksemme kivijalasta kattoon asti.

Samalla kun Hallitus lopuksi katsoo olevan johdattaminen mieleen, että Kaupunginvaltuusto kokouksessaan kesäkuun 13 päivänä 1911 on Hallituksen ehdotuksesta määrännyt, että puheenalaisten rakennusten yksityiskohtaiset ja työpiirustukset on laadittava Rakennuskonttorissa kaupunginarkkitehdin silmälläpidon alaisina, johon työhön nähden kaupunginarkkitehdin tulisi neuvotella johtavan arkkitehdin Kranckin kanssa, saa Hallitus, jonka tietoon on tullut että kaupunginarkkitehdillä jo on kaupungissa toimeenpantavien rakennusyritysten johdosta niin paljon töitä, ettei häneltä riitä aikaa vastamainitun tehtävän suorittamiseen, Kaupunginvaltuustolle kunnioittaen esittää, että kaupunginarkkitehti vapautettaisiin mainitusta tehtävästä ja se annettaisiin arkkitehti Kranckille, joka on ilmoittanut suostuvansa laatimaan puheenalaiset piirustukset 8,000 markan korvauksesta, varsinkin kun Rakennuskonttorikaan ei voi niitä tehdä halvemmasta.

Niihin menoeriin viitaten, jotka edellä mainituista syistä olisi korotettava, saa Hallitus koska puheenalainen rakennusyritys on kustannettava lainavaroilla, kunnioittaen esittää,

että Kaupunginvaltuusto lisätyin luvuin päättäisi rakennusyrityksen toimeenpanemiseksi osottaa 329,000 markan lisämäärärahan;

että Kaupunginvaltuusto, siinä tapauksessa että vastamainittu määräraha myönnetään, mahdollisimman pian valitsisi vastaisen mielisairaalan ylilääkärin; sekä

että Hallitus valtuutetaan antamaan työ- ja yksityiskohtaisten piirustusten laatiminen arkkitehti E. A. Kranckin tehtäväksi hänen vaatimastaan 8,000 markan korvausmäärästä.

G. Idström.

A. L. von Knorring.

Liite II.

Sipoon pitäjän Nickbyn kylään rakennettava Helsingin kunnan mielisairaala.

Yhdistelmä.

I. Sairaala.

		Likimäär. kustannukset.	Lopullinen kust. laskelma.
Suljettu osasto epäluotettavia työkyvyttömiä miespotilaita varten	Smk	203,700: —	229,200: —
Valvontaosasto rauhattomia ja epäsiistejä miespotilaita varten	»	114,400: —	102,900: —
Suljettu ja puoliavonainen hoitolaosasto työkykyisiä miespotilaita varten	»	134,400: —	136,800: —
Avonainen huvila työkykyisiä miespuolisia potilaita varten	»	58,960: —	54,900: —
Suljettu osasto epäluotettavia työkyvyttömiä naispotilaita varten	»	203,700: —	230,300: —
Valvontaosasto rauhattomia ja epäsiistejä naispotilaita varten	»	114,400: —	109,900: —
Suljettu ja puoliavonainen hoitolaosasto työkykyisiä naispotilaita varten	»	147,200: —	142,800: —
Avonainen huvila työkykyisiä naispotilaita varten	»	52,580: —	50,100: —
Ruumis- ja ruumiinavaushuone	»	7,216: —	9,900: —

II. Talousrakennukset.

Hallintorakennus	Smk	154,560: —	125,400: —
Keittiö- ja pesularakennus	»	159,600: —	181,300: —
Leipomo- ja saunarakennus	»	41,160: —	47,500: —
Jääkellari	»	16,490: —	16,800: —
Konehuone	»	32,904: —	50,500: —
Työpajarakennus	»	86,300: —	75,500: —
Puutarhurinasunto	»	8,900: —	8,500: —
Kasvihuone	»	4,200: —	3,400: —
Tallirakennus	»	10,000: —	13,200: —
Sikoläätti	»	14,484: —	18,400: —
Rehulato	»	4,560: —	4,900: —
Hylkytavara- ja palokaluvaaja	»	1,000: —	3,800: —
Halkovaja	»	4,000: —	2,200: —
Portinvartijantupa	»	6,532: —	8,100: —
Ylilääkärin rakennus	»	46,080: —	41,700: —
» jääkellari	»	— —	2,500: —
Pumppuhuone	»	20,000: —	24,000: —
Tunneleja, 456 p.m.	»	50,000: —	47,200: —
Kävelypihaan tarvehuoneet	»	2,000: —	— —

III. Koneteknilliset työt.

Rakennusten lämmitys- ja ilmanvaihto- sekä läm-			
minvesilaitos (viimeksi mainittua ei ole liki-			
määr. laskelmassa)	Smk	145,000: —	241,000: —
Vesi- ja viemärijohdot (likimäär. laskelmassa on			
myös lämminvesilaitos)	»	106,000: —	104,300: —
Pumppulaitos, säiliöt ja kaivot	»	30,000: —	48,600: —
Kattilahuoneen vedenpuhdistussäiliö	»	— —	4,000: —
Septic tank	»	10,000: —	18,700: —
Valaistuslaitos	»	47,100: —	66,000: —
Höyrykattilat ja savutorvi	»	36,000: —	34,600: —
Höyrykeittiön sisustus	»	12,000: —	20,240: —
Pesu- ja desinfioimislaitos	»	20,000: —	25,000: —
Ylilääkärin asunnon keskuslämmitys- ja ilmanvaihto-			
laitos	»	— —	4,800: —

Kasvihuoneen lämpöjohto	Smk	— —	2,200: —
Pesulaitoksen ja keittiön hissit	»	— —	4,500: —
Puhelimet ja soittojohdot	»	2,900: —	4,000: —

IV. Sekalaista.

Raitiotie hiilivarastosta hyörykattilahuoneeseen .	Smk	2,000: —	2,000: —
5,870 m ³ maankaivuuta alueen tasoittamiseksi .	»	8,000: —	9,500: —
18,300 m ² teitä ja hiekkakenttiä	»	25,000: —	14,000: —
2,700 m ² kiveystä rakennusten ympärille . . .	»	— —	6,760: —
Katujat	»	— —	3,000: —
18,450 m ² metsää perkattava ja nurmea laitettava	»	— —	5,000: —
Aitaukset	»	15,000: —	13,500: —
Palovakuutus	»	— —	10,000: —
Työnjohto	»	— —	36,000: —
Arkkitehdinpalkkio ja työpiirustukset	»	55,000: —	55,000: —
Asiantuntijain palkkiot	»	6,000: —	6,000: —
Arvaamattomia menoja rakennusmestarinpalkki-			
oiksi y. m.	»	30,674: —	— —

<i>V. Arvaamattomat työt</i>	Smk	— —	98,600: —
	Smk	2,250,000: —	2,579,000: —

Helsingissä, Sanomal.- ja kirjap.-Osakeyhtiön kirjapaino, 1912.
